

ikke ringe Banfeligheder at staffe Betingelserne tilstede for en Undervisning, der kan naa det betegnede Maal. Sagen er den, at der, som Forholdene ere, ikke lader sig staffe forøget Skoletid til den videre gaaende Undervisning uden derved, at enten den skolepligtige Alder forlænges, eller de daglige Undervisningstimers Antal forøges. Og enhver af disse Veie vækker overveiende Betænkelse. Om en Forlængelse af den skolepligtige Alder udover det 14de Aar, hvor gavnlig den end maatte kunne anses for Oplysningens Fremme at være, hverken kan eller bør der efter Ministeriets Formening være Tale som aldeles stridende mod jaavel Forholdene som den almindelige Opfattelse her til Lands. Ligesaa lidt gaar det an, efter de Hensyn, der maa tages jaavel til Læreren som til Børnene, at udtrække de daglige Skoletimers Antal for Skolerne paa Landet ret meget udover det nuværende. Under disse Omstændigheder skaar det kun tilbage at forbedre og derved gjøre Undervisningen mere frugtbringende for at vinde i Indhold, hvad der tabes af Tid. Opmærksomheden har da fremfor alt maattet fæste sig paa den noksom bekjendte Ulempe ved Klasseledingen, at Læreren maa i den nederste Klasse samtidigt undervise Børn af ganske forskjelligt Alders- og Udviklingstrin, hvad der, idet Læreren nødsages til at inddele Børnene, der høre til samme Klasse, i flere Hold, hæmmer Undervisningen og spilder Tiden for de Børn, der maa lades ubeskæftigede. Denne Ulempe er ved Lovforslaget søgt fjærnet, dels ved den ovenfor omtalte Deling af Undervisningen i to Kursus (§ 3), samt ved Bestemmelsen i § 12, at i Meglen skal, hvor Børneantallet i en Skole er for stort, Manglen afhjælpes ved at dele Skolen i flere Klasser fremfor ved at oprette en ny Skole, dels ved at nedsætte det Antal Børn, der samtidig maa undervises i een Klasse til 30 (§ 10), dels ved at bestemme, at Oprykning fra lavere til højere Afdeling eller Klasse skal ske, ikke efter Alder, men efter Børnenes Fremgang og Modenhed (§ 11), dels endelig ved Bestemmelsen i § 66, at ingen Lærer maa undervise mere end 36 Timer om Ugen eller ialt 1500 Timer om Aaret. Herved er, efter Ministeriets Skjønnende, Alt saavidt muligt lagt til Rette for en hensigtsvarende Fordeling af Børnene under Undervisningen, hvorved Hensyn kan tages til Alder og Udvikling, og Børnetallet er holdt indenfor en Grænse, der ikke overstrider Læreren's Evne og Arbeidskraft. Thi skjøndt Ministeriet vel mener, at Beskræbelsene bør gaa ud paa, at etaarige Klasser efterhanden indføres, eller dog at Skolen idetmindste deles i fire Klasser — 7—9 Aar, 9—10, 10—12, 12—14 Aar —,

jaa har man dog ikke troet at turde flaa dette fast i Loven, og indenfor ovennævnte Bestemmelser er der derfor ved Lovforslaget indrømmet Skolen fuld Frihed til at ordne Klasseledingen og Undervisningen efter Forhold og Behov paa hvert Sted ved Skoleplanerne, som det er overladt Skolekommissionen og Førstelæreren at udarbejde og Skoledirektionen at approbere, efterat de ere vedtagne af Kommunalbestyrelsen. Kun i Tilfælde af Uenighed er Afgjørelsen forbeholdt Ministeriet.

Til §§ 14—15.

Ere usforandrede optagne som de tilsvarende i det sidst fremsatte Lovforslag.

Til Afsnit III.

§§ 16—17

ere ligeledes af samme Indhold som de tilsvarende i det sidste Lovforslag, dog med den væsentlige Ændring, at der i § 16 er Tale ikke alene om den egentlige Forsættelses-skole for Børn men ogsaa om saadanne Skoler for unge Mennesker fra 16—18 Aars Alderen, der kunne danne et naturligt Grundlag for Folkehøjskoler. Det i begge §§ forudsatte Tilskud af Statskassen vil selvfølgelig være afhængigt af Finantslovbevilling.

Til § 18.

Om den her optagne Bestemmelse, som ikke fandtes i det tidligere Lovforslag, henvises til, hvad ovenfor er bemærket, dels i Almindelighed, dels til § 3. Spørgsmaalet om den her tænkte Forbindelse er, som det vil erindres, allerede fremdraget ved det af Kirke- og Undervisningsministeriet i Rigsdagssamlingen 1869—70 fremsatte Lovforslag om Undervisningen i de lærde Skoler. I Bemærkningerne til dette fremhævede Ministeriet Udsætteligheden af en stærkere Samvirken imellem det kommunale Skolevæsen og de højere eller lærde Skoler. Den Gang var Tanken at bortskære de lærde Skolers 2 nederste Klasser, og saafremt det lod sig gjøre, at føre en Del af det i den lærde Undervisning optagne Stof over paa de kommunale Skoler. I Samklang hermed bestemtes det ved den derefter udkomne Lov af 1ste April 1871, at de lærde Skolers to nederste Klasser skulde nedlægges, hvilket